FUMO in cijfers

Omgevingsdienst Fryslân

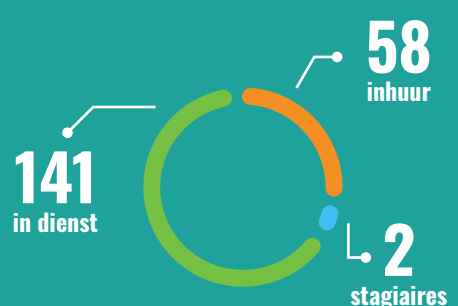

47
gemiddelde leeftijd

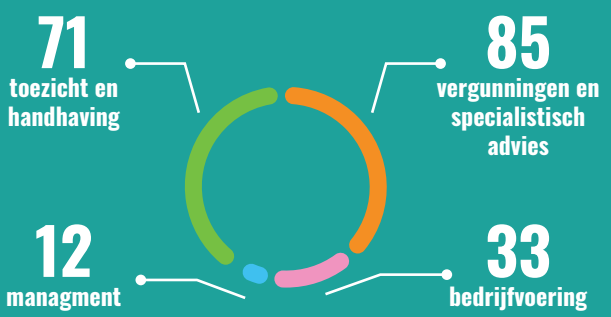

Wat hebben we de afgelopen 3 jaar bereikt?

1. PRODUCTIVITEIT

	2019	2020	2021
Norm	1.320	1.340	1.360
Realisatie	1.267	1.264	1.350

De productiviteit per medewerkers is flink toegenomen.

** Productiviteitscijfers hebben betrekking op declarabele uren.*

2. BEGROTING

2020	2021	2022
€15,8 miljoen	€16 miljoen	€16,7 miljoen

We letten er op dat de kosten voor de Friese gemeenten, provincie Fryslân en Wetterkip Fryslân niet te veel stijgen. De begroting stijgt daarom jaarlijks maar licht, hoofdzakelijk vanwege de autonome groei van de loonkosten

3. JAARREKENING

De jaarrekening van de FUMO over 2019 en 2020 heeft een goedkeurend oordeel van de accountant gekregen, zowel op het gebied van getrouwheid als rechtmatigheid.

De jaarrekening geeft daarmee een duidelijk en eerlijk beeld van de inkomsten en uitgaven.
De FUMO is daarmee een betrouwbare partner voor de Friese gemeenten, provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân.

4. SAMEN BOUWEN AAN DE FUMO

De FUMO:

- verbeterde de planning- & controlcyclus;
- geeft uitvoering aan de implementatie van de Omgevingswet;
- zette een nieuwe koers uit: Zelfbewust klantgericht;
- werkt met een Fryslân breed jaarprogramma voor de VTH-taken (voorheen FBUP);
- werkt volgens geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling (FUMO);
- is steeds meer en beter in contact met de gemeenteraden, provinciale staten en het AB van Wetterskip Fryslân.

Het bestuur stelde deze documenten vast:

- Het nieuwe sturing- en financieringsmodel;
- Het nieuwe governancemodel, dat bijdraagt aan meer onderling vertrouwen en constructieve samenwerking;
- Producten- en dienstencatalogus (PDC);
- Herijkt model dienstverleningsovereenkomst;
- Aanpassing van de gemeenschappelijke regeling.

Goede onderlinge samenwerking in het AB en DB

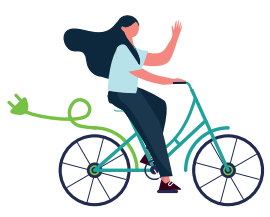

5. DUURZAAMHEID

Het gebouw van de FUMO is verduurzaamd met o.a. ledverlichting en een aquathermie-installatie die het gebouw verwarmt en koelt met water uit de Rjochte Grou. Op het dak komen zonnepanelen. Vanaf 2022 rijden de toezichthouders van de FUMO in volledig elektrische auto's en op elektrische mountainbikes.

6. GOED WERKGEVERSCHAP

- Invoering WNRA;
- Aansluiting CAO SGO;
- Visie op werkgever- en werknemerschap;
- Personeelshandboek;
- Ruimte voor persoonlijke ontwikkeling: studieregeling, werkkostenregeling en functiehandboek;
- Coronamaatregelen voor het personeel: faciliteren thuiswerken, bedrijfsmaatschappelijk werk, beweegprogramma etc.
- Integriteitsbeleid

7. VERGUNNINGEN EN MELDINGEN

2019	2020	2021
347	452	435

8. TOEZICHTCONTROLES (Excl. FBUP)

	Reguliere controles	Hercontrole
2019	482	304
2020	534	290
2021	750	400

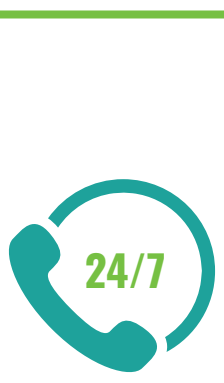

9. MILIEUALARMNUMMER

Via het milieualarmnummer kunnen inwoners van Fryslân 24 uur per dag en zeven dagen per week melding doen van milieuklachten over bedrijven en natuurschade.

2019	2020	2021
530	684	650

10. SPECIALISTISCH ADVIES

De specialistische adviseurs van de FUMO adviseren over juridische zaken, geluid, licht, trillingen, bodem, lucht, geur en externe veiligheid. Dat doen zij voor de vergunningverleners, toezichthouders en handhavers van de FUMO. Daarnaast werken de specialisten voor onze deelnemers aan adviesopdrachten over actuele onderwerpen, zoals overlast door laagfrequent geluid, bodemkwaliteitskaart PFAS, Stikstof, geurklachten bij biovergisters, etc.

11. FUMO IN HET NIEUWS

reportage

4

Nooit de ogen dicht

Nooit mogen mensen die milieuregels aan hun laars lappen ermee wegkomen, vinden de boa's van de Friese omgevingsdienst FUMO. Hun opsporingswerk heeft tot nu toe alleen al dit jaar tot zestig strafzaken geleid.

TEKST ANNE ROEL VAN DER MEER
FOTO'S JILMER POSTMA

Het is soms erg lastig om te achterhalen wie er illegaal rotzooi heeft gedumpt. Maar laatst, in Drachten, had boa Arjen Dijkstra van de FUMO geluk. Hij vond tussen het afval een verfoeranveld briefje met adres en naam. Dat is makkelijk, dacht hij. De dader was vervolgens op geveen den. Hij werpt in zijn handen en lacht als hij terugdenkt aan dat moment.

Zelden maken de boa's van de Friese omgevingsdienst trouwens zoe dat iemand die de milieuregels overtreedt, onmiddellijk toegeeft een fout te hebben gemaakt. Altijd draagt hij of zij excuses aan, is hun ervaring. „In minuk makket graach regels foar oaren en útsûnderingen foar himsels."

Boa's Piet de Vries en Arjen Dijkstra, die in werkelijkheid anders heten en om veiligheidsredenen anoniem willen blijven, zijn op milieutoezichtlaan deze zonnige middag. Ze rijden vanaf het FUMO-hoofdkantoor in Grou naar het noordwesten van de provincie. Onderweg kijken ze of boeren, burgers en bedrijven zich aan de milieuregels houden. En van die regels zijn er veel. Heel veel. „Dan ben boekekast hast net genôch om alle wetjesweing hilde te kinnen", weet De Vries.

Het is ook nogal wieden dat er mensen's voorschriften zijn, vindt hij. „It milieu is in maklik slachtoffer, it milieu kin him net ferwarre. Dus moatte de wet en opsporingsambtenaren as wy foar it milieu opkomme."

Komen ze een vrachtwagen of auto tegen die afval vervoert, dan zijn ze bevoegd om die aan de kant te zetten en te controleren. Zien ze op een bedrijfsterrein een goedje dat ze niet vertrouwen, dan stappen ze uit om de boel nader te inspecteren. Komen ze erachter dat illegaal asbest is gedumpt, dan gaan ze op zoek naar de degene die dat op zijn geweten heeft.

PREVENTIEVE WERKING

Het gaat deze dinsdag richting een kassencomplex waar ze kortgeleden een hoop mest vonden. Die lag er al te lang – twee weken is de maximale periode – en was niet afgedekt. Gevolg: door de overvloedige regenval in met liep het mestvocht zo de sloot in. Nu zijn ze terug om te checken of de koeienpoep weg is. Is dus. De instructies van beide FUMO-boa's zijn opgevolgd. Verdere actie is niet nodig.

Het is zo'n middag waarvan ze niet weten wat die aan overtredingen oplevert. Misschien komen ze bij de controles wel helemaal niets tegen wat niet door de beugel kan. Maar dan nog. Van hun aanwezigheid, zeggen de twee, gaat een preventieve werking uit. En dat is over een tijdje, als ze bij de FUMO opvallender auto's krijgen met zwaardere en grotere logo's, al helemaal het geval.

Plots stuurt Dijkstra de auto een zijpad op van de Hoarnestwiek, de weg die parallel loopt aan de zeedijk tussen Oosterbierum en Harlingen. Hij en zijn collega ontwaren een van afstand nogal onheilsgevaarlijke bult. Gewone grond, lijkt het. Maar het blijkt kippenstront. Hiervoor geldt hetzelfde als voor de rest bij de kassen. Binnenkort komen de boa's terug en moet de boel zijn opgeruimd.

CONTROLES

De Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing werd in 2014 opgericht door alle Friese gemeenten, de provincie en it Wetterskip. Dat was het gevolg van een eis van het rijk, dat overal in het land regionale omgevingsdiensten wilde zien. De FUMO houdt toezicht, handhaaft als het nodig is, geeft vergunningen en verstrekt specialistisch advies op het gebied van milieu- en omgevingszaken.

Van de 58 FUMO-boa's – niet te verwarren met de gemeentelijke boa's die bijvoorbeeld als stadswacht fungeren – houden zes zich bezig met milieuwetgeving. De andere vijf zorgen dat overal de natuurbeschermingswet wordt nageleefd.

Behalve de boa's werken er 52 toezichthouders bij de FUMO. Zij hebben duidelijk een andere taak. Zij zijn druk met preventieve controles en hebben te maken met het bestuursrecht, terwijl de boa's hätsenchich geuten onder het Openbaar Ministerie vallen (strafrecht). Boa's komen in de meeste gevallen, maar dus niet altijd, pas in actie als er ergens strafbare overtredingen zijn geconstateerd.

Dan gaat het om overtredingen die niet meer kunnen worden rechtgezet en willens en wetens zijn begaan. De boa's moeten elk jaar opnieuw door bij- en herscholing hun certificaat zien te behouden. Omdat de opleidingseisen hoog zijn hebben veel opsporingsambtenaren in Nederland de laatste jaren hun baan opgevogd of bewust hun opsporingsbevoegdheid laten verlopen.

ZICHTBAARHEID

De milieuoverzeilances zoals de FUMO-boa's die uitvoeren bestaan net als de afvaltransportcontroles nog maar sinds april. Gemeenten, provincie en Wetterskip, die de FUMO financieren willen namelijk waar voor hun geld en vinden zichtbaarheid van de omgevingsdienst belangrijk.

„De boa's werken altijd allimoch mar 'zaak-gestuurd'", legt Harm Reitsma uit. Hij is coördinator van de boa's. „Dêrtroch komen wy yn sommige gemeenten minder as yn oare, wylst alle gemeenten fansels betelje. Dus no graasje de boa's soms ek op paad wylst se noch net witte off er earne echt wat oan de hân is. Wy neame dat aktive opspoaring fan strafbere milieufeiten. Surveillânses wurde foarôf fêstrûnd met ús dielnimmers ike Friese overheden, mêt i sadat wy by klachten gau hannelje kinne."

De swaarte van een milieudelict wordt vastgesteld aan de hand van de zogeheten interventiematrix van de landelijke handhavingsstrategie. Kort door de bocht: hoe groter het effect op het milieu en hoe crimineler en gewiekster de dader, hoe groter de kans op een flinke straf. Dat spreekt voor zich, maar toch.

„Dan wurde it dus misdriuwen".

Ik hannelje graach fanút in gefoel fan rjochtfeardigens

It miljeu is in maklik slachtoffer

Strafzaken

85 strafzaken had de FUMO in 2020 in behandeling. Dit jaar, dat nog niet halverwege is, staat de teller al op 60. „Wy ha in beheinde kapasiteit, mar binne hartstikke produktyf", zegt coördinator Harm Reitsma. „De measte saken binne ôfhelstasaens." Dan gaat het over dumpen, verbranden, storten en begraven. Maar ook over het verduvenen van verontreinigde grond.

De prikkel is vaak geldbesparing. „Offal is djoer. Foar de boargers, mar foar bedriuwen helendal", zegt Reitsma. „Dus ast minder ôffal hast, sparrest jild út. Linksom of rjochtsom ha oertredingen altyd mei euro's te krijen." De boa's van de FUMO krijgen er dit jaar als het goed is drie collega's bij om het werk aan te kunnen.

11 boa's en 52 toezichthouders

De FUMO (Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing) is de omgevingsdienst van Fryslân. De organisatie telt 137 fte's. Nog eens 18 fte's worden ingehuurd. De personeelsleden zijn verdeeld over drie afdelingen: toezicht en handhaving, bedrijfsvoering, en vergunningverlening en specialistisch advies. Pieter Hofstra is de secretaris/directeur. Anke Postma de voorzitter van het dagelijks en het algemeen bestuur. De begroting is dit jaar 16,2 miljoen euro en in 2022 16,7 miljoen. Er werken 11 boa's bij de FUMO en 52 toezichthouders.

5

Boetes voor boeren in Koudum en Oudemirdum vanwege afval

AAN DIRK VAN DER MEULEN

KOUDUM Een vleesveehouder in Koudum en een melkveehouderijmaatschap in Oudemirdum hebben elk een boete opgelegd gekregen van 10.000 euro vanwege het illegaal gebruik van vervuild tomatenloof.

De helft van de boete is voorwaardelijk, zo heeft de rechtbank Overijssel gisteren bepaald. De veehouders moeten daarnaast de illegaal verkregen inkomsten terugbetalen. Bij de boer uit Koudum gaat het om 35.000 euro, bij de maatschap uit Oudemirdum om 42.000 euro. De officier van justitie had voorwaardelijke boetes geëist, maar vanwege de ernst van het feit vindt de rechtbank een deels onvoorwaardelijke geldboete op zijn plaats.

De veehouders lieten van eind 2017 tot begin 2018 grote partijen vervuild tomatenloof aanrukken uit kassen in België. Bij de maatschap in Oudemirdum ging het om bijna 3 miljoen kilo, bij de vleesveehouder in Koudum om 2,4 miljoen kilo. De aanvoer vond plaats via een een foeragebedrijf uit Nunspeet.

De Friese veehouders beweerden het loof te gebruiken als ligstrooisel in de stallen, maar in werkelijkheid werkten ze het met nylondraad, plastic clipjes en klemmen vervuilde materiaal onder in hun land. In Oudemirdum was een deel al ondergeploegd, de veehouder in Koudum had het gedumpt in een gat van 50 bij 50 meter toen Fumo-inspecteurs hem betrapten.

Het met plastic vervuilde tomatenafval moet afgevoerd en verbrand worden door erkende bedrijven. Dat kost circa 85 euro per ton. Een Belgische verwerker omzeilde die regels door het boeren aan te bieden. Die kregen daar bijna 15 euro per ton voor.

LEEUWARDEN

FUMO zet nieuwe gasdetectiecamera in

De FUMO heeft een gasdetectiecamera aangeschaft die onzichtbare gassen in beeld kan brengen. De provinciale milieudienst wil de camera onder meer gebruiken bij meldingen van geurklachten. De camera kan circa vierhonderd gassoorten detecteren en visualiseren en maakt gebruik van dezelfde techniek als een infrarooddetector. In de tweede helft van 2020 gaat de FUMO met de gasdetectiecamera alle in bedrijf zijnde biovergisters in Friesland onderzoeken op mogelijke lekkages.